

PREVENTIEAKKOORD
JEUGD
OEGSTGEEST

JAAROVERZICHT 2020

WOORD VOORAF

Beste lezer,

Op 12 november 2019 werd in Oegstgeest het lokale [Preventieakkoord Jeugd](#) ondertekend. Bijna dertig partijen gaven aan zich, samen met de gemeente, sterk te willen maken voor het verstevigen van de preventieve aanpak en vroegsignalering rond het opvoeden en opgroeien.

Het is goed te zien dat zovelen zich willen inzetten voor de jeugd en gezinnen in Oegstgeest. Ook wanneer dat vraagt om inzet die verder reikt dan de eigen rol of expertise. Het is ook goed te zien dat we vanuit het Preventieakkoord samen optrekken: door samen te werken bij de uitvoering van interventies en door het delen en benutten van elkaars kennis.

Op basis van 10 afspraken en het Actieprogramma 2019-2022 zijn partijen in 2020 aan de slag gegaan. En hoewel 2020 zich ontwikkelde tot een

vreemd jaar, waarin ontmoetingen op een laag pitje kwamen te staan, is er veel werk verzet. In diverse werkgroepen, bijeenkomsten en door de inzet van nieuwe ondersteuningsmogelijkheden.

Ik heb veel waardering voor de betrokkenheid bij het akkoord en de grote inzet die is gepleegd, juist in het afgelopen jaar.

In dit jaaroverzicht blikken we terug op het eerste echte uitvoeringsjaar van het akkoord. U vindt een weergave van de ontwikkelingen vanuit het Preventieakkoord en u leest over de activiteiten en resultaten op basis van het Actieprogramma. De komende jaren zal jaarlijks een jaaroverzicht verschijnen.

Tot slot kijken we vooruit naar het jaar dat voor ons ligt. Een jaar waarin de coronapandemie, naar alle waarschijnlijkheid, nog steeds grotendeels bepalend zal zijn. Tegelijkertijd zien we uitdagingen

en mogelijkheden om dit jaar mee aan de slag te gaan. In een geactualiseerd Actieprogramma 2021 leest u over deze doelen.

Heeft u vragen of suggesties? Laat ze ons weten!

Jan Nieuwenhuis
Wethouder jeugd en onderwijs

HET WAT EN WAAROM VAN HET PREVENTIEAKKOORD JEUGD OEGSTGEEST

1.1 WAAROM EEN PREVENTIEAKKOORD?

Gezond en veilig opgroeien is voor veel jeugdigen in Oegstgeest vanzelfsprekend. Tegelijk zien we dat ongeveer 1 op de 10 jeugdigen hulp nodig heeft. Een zorgbehoefte wordt regelmatig pas laat gesignaleerd of passende (vroeg) ondersteuning ontbreekt. Daarom focust de gemeente Oegstgeest in samenwerking met betrokken partners op vroegsignalering en preventie. We gaan daarbij uit van hetgeen er al is en vullen aan of versterken waar nodig.

1.2 DE DOELSTELLINGEN

Vanuit het Preventieakkoord zetten betrokken partijen zich in om het volgende te bereiken:

STERKE BASIS

We dragen bij aan een sterke basis; we bevorderen vaardigheden en veerkracht bij ouders en jeugdigen. We zetten ons in voor een stevige pedagogische civil society, waarin het hebben van vragen of zorgen 'normaal' is en ouders en jeugdigen elkaar onderling steunen. Ook zorgen we voor een stevig netwerk van basisvoorzieningen waardoor vragen snel worden gesignaleerd en zo de juiste ondersteuning in gang kan worden gezet.

VROEGTIJDIGE ONDERSTEUNING

We zorgen voor de beschikbaarheid van vroegtijdige ondersteuning zodat jeugdigen en ouders met vragen zo vroeg mogelijk passende ondersteuning krijgen. We zorgen voor de beschikbaarheid van laagdrempelige en passende hulp en spelen daarbij in op actuele thema's in Oegstgeest.

KUNDIGE PROFESSIONALS DIE GOED SAMENWERKEN

We zorgen voor kundige professionals die goed samenwerken zodat ouders en jeugdigen die dat nodig hebben snel, vanuit integrale samenwerking de juiste hulp krijgen. We faciliteren professionals zodat ze goed samen kunnen werken en we zorgen voor deskundigheidsbevordering op inhoudelijke thema's.

1.3 BETROKKENEN EN ROLVERDELING

Eind 2019 hebben 27 partijen zich officieel aangesloten bij het Preventieakkoord Jeugd. Begin 2020 heeft ook de Raad van Kerken zich aangesloten. Daarnaast zijn bij de uitvoering van specifieke acties vanuit het akkoord ook andere partners nauw betrokken. De gemeente Oegstgeest heeft binnen de activiteiten van het Preventieakkoord Jeugd de rol van aanjager en facilitator. De betrokken partners vanuit de zorg, het onderwijs, vrijwilligersorganisaties, sport, cultuur en veiligheid leveren hun inzet en expertise op specifieke acties die vanuit het akkoord worden ingezet.

BETROKKENEN

Aangesloten partijen bij het Preventieakkoord Jeugd. Diverse overige partijen zijn betrokken bij de uitvoering van specifieke acties van het Actieprogramma.

HET PREVENTIEAKKOORD JEUGD IN 2020: ONTWIKKELINGEN EN RESULTATEN

2.1 DOORONTWIKKELING EN BORGING PREVENTIEAKKOORD JEUGD

Naast de inzet die in 2020 op basis van het Actieprogramma is gepleegd, is gewerkt aan het verder borgen van het Preventieakkoord binnen de gemeente.

COMMUNICATIE

Het Preventieakkoord is voorzien van een eigen herkenbaar beeldmerk. Daarnaast is eind 2020 een online projectpagina aangemaakt op de website van de gemeente Oegstgeest, waar alle informatie rondom het akkoord te vinden is.

Betrokkenen zijn door middel van [nieuwsbrieven](#) op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen. In de nieuwsbrieven is informatie over de voortgang van het Preventieakkoord en over nieuwe aanpakken gedeeld. Daarnaast vormt het uitlichten van het bestaande aanbod een belangrijk onderdeel van de nieuwsbrieven. Hiermee wordt de kennis over de mogelijkheden in Oegstgeest - één van de aandachtspunten van het akkoord - vergroot.

ONTMOETING

Ontmoeting tussen partijen vormt een belangrijke pijler van het Preventieakkoord: juist de ontmoeting en uitwisseling over inhoud en aanbod draagt bij aan samenwerking. De insteek vanuit het akkoord is om halfjaarlijks een grote netwerkbijeenkomst voor partijen te organiseren. Ontmoeting, uitwisseling over actuele thema's en updates over de ontwikkelingen vanuit het akkoord vormen de ingrediënten voor deze bijeenkomsten. Als gevolg van de pandemie en de maatregelen hebben bijeenkomsten in deze vorm in 2020 niet kunnen plaatsvinden.

Ontmoetingen en samenwerking tussen betrokkenen vanuit diverse disciplines hebben wel plaatsgevonden tijdens diverse themagerichte en inhoudelijke overleggen en werkgroepen. Onder andere in een werkgroep 'aanpak bij ontwikkelingsvoorsprongen' en tijdens een werkbijeenkomst met (zorg)partijen, waar naar aanleiding van de nieuwste cijfers vanuit de Gezondheidsmonitor Jeugd de aandachtsterreinen in kaart zijn gebracht.

INNOVATIE

Om de betrokkenheid en vernieuwing bij preventie verder te stimuleren, is in 2020 het Innovatiebudget in het leven geroepen. Jaarlijks wordt vanuit het bestaande budget voor het Preventieakkoord €10.000 beschikbaar gesteld voor de uitvoering van innovatieve 'projecten'. In 2020 is de preventieafdeling van GGZ Rivierduinen met behulp van deze Innovatiegelden gestart met de ontwikkeling van een nieuwe interventie voor ouders en kinderen. Doel van de interventie is kinderen en hun ouders weerbaarder te maken ten opzichte van de druk die vanuit verschillende kanten wordt ervaren. Meer hierover is te lezen onder 'opbrengsten inzet Actieprogramma'.

BETROKKENHEID

Blijvende betrokkenheid bij het Preventieakkoord vormt een belangrijk aandachtspunt. Veel organisaties zijn betrokken bij de uitvoering van één of meerdere acties uit het Actieprogramma, maar dit geldt niet voor alle partijen. Onder andere omdat acties waarbij zij logischerwijs betrokken zouden zijn nog niet in gang zijn gezet. Het risico bestaat dat de grote lijn van het Preventieakkoord buiten beeld raakt. Goede communicatie en inzet op de betrokkenheid van partijen zijn daarom van belang, zeker nu de halfjaarlijkse 'projectbijeenkomsten' geen doorgang hebben kunnen vinden. Eind 2020 is om deze reden en om betrokkenen te bedanken voor hun inzet – in samenwerking met het Sportakkoord en het project Samen tegen eenzaamheid – een webinar Omdenken georganiseerd. Dergelijke initiatieven vergroten het bewustzijn en worden gewaardeerd door de betrokkenen.

2.2 OPBRENGSTEN INZET ACTIEPROGRAMMA

Bij het sluiten van het Preventieakkoord eind 2019 is een eerste **Actieprogramma** opgeleverd; een overzicht van de initiatieven waarmee we uitvoering geven aan de 10 afspraken van het Preventieakkoord. De acties in het Actieprogramma zijn divers en

- richten zich zowel op proces en samenwerking als op de inzet van nieuwe programma's/interventies;
- worden deels specifiek in Oegstgeest uitgevoerd en deels bovenlokaal uitgewerkt.

De belangrijkste resultaten worden hieronder weergegeven, waarbij een uitsplitsing is gemaakt naar nieuw aanbod voor inwoners en naar activiteiten door en voor betrokkenen. Los van dit jaaroverzicht worden de komende jaren voor diverse acties afzonderlijk evaluaties opgeleverd.

2.2.1. NIEUW AANBOD VOOR OUDERS EN JEUGD: WERKEN AAN EEN STERKE BASIS EN VROEGTIJDIGE ONDERSTEUNING

Vanuit het Preventieakkoord zijn in 2020 diverse nieuwe activiteiten en programma's aan de bestaande mogelijkheden in Oegstgeest toegevoegd.

OudersInc.

Eén van de thema's waar vanuit het Preventieakkoord op wordt ingezet is stevig ouderschap en een sterke partnerrelatie. Wanneer ouders goed in hun vel zitten, zich competent voelen in hun rol als opvoeder en een goede partnerrelatie ervaren heeft dat een positief effect op kinderen. Bekend is dat veel ouders na de geboorte van een eerste kind een dip in de relatie ervaren. Het gaat hierbij met name om de gevolgen van de uitdagingen die het samenwerken in de opvoeding en verzorging van kinderen met zich meebrengen. Deze relatiedip hoeft niet problematisch te zijn. Belangrijk is wel dat men beschikt over de juiste vaardigheden om dit weer om te kunnen buigen.

OUDERS INC.
DÉ ONLINE CURSUS IN DE TROPENJAREN.

Nu **KOSTELOOS** voor ouders in Oegstgeest!

Voor alle trotse en blijde ouders! Die ook wel eens moe of onzeker zijn, vragen hebben of hun partner achter het behang willen plakken. Voor alle ouders dus!

Aangeboden door:

centrum voor jeugd en gezin Oegstgeest

GGD Hollands Midden

VERLOSKUNDEPRAKTIJK OEGSTGEEST

OUDERSINC.NL

‘We zijn blij dat er een middel is om aanstaande ouders te ondersteunen in hun rol. Ouderschap, een relatie met tijd voor elkaar en voor jezelf, de taakverdeling, het weer gaan werken, alle ballen in de lucht moeten houden. Maar ook: hoe los je het op als je het niet met elkaar eens bent. Rond nieuw ouderschap zijn er zoveel dingen die aandacht vragen en waarbij praktische tips en vaardigheden kunnen helpen. Deze online cursus is zeer waardevol’.

Jolanda Colli (Verloskundigenpraktijk Oegstgeest)

Door aanstaande ouders beter voor te bereiden op het ouderschap en de uitdagingen die dit met zich meebrengt kunnen problemen voorkomen worden.

Sinds mei 2020 krijgen alle aanstaande en jonge ouders het programma OudersInc. aangeboden. OudersInc. is een online programma dat ouders aan de hand van 11 ‘afleveringen’ helpt bij de transitie naar het ouderschap. Het doel is onderlinge communicatie en samenwerking tussen de partners, juist in de turbulente periode rondom nieuw ouderschap, te versterken. Afleveringen bestaan uit een deel theorie en een deel praktijk aan de hand van opdrachten. Het programma wordt in Oegstgeest aangeboden vanuit een

samenwerking tussen de Verloskundigenpraktijk Oegstgeest en de Jeugdgezondheidszorg (GGD) - beiden verantwoordelijk voor de werving van ouders - en de gemeente als financier. In de periode mei t/m december 2020 hebben 61 Oegstgeester ouderstellen zich voor het programma aangemeld. Ter referentie: in diezelfde periode zijn in Oegstgeest 169 kinderen geboren, waarvan 65 eerste kinderen. Bij een eerste tussenevaluatie eind september 2020 (toen 41 aanmeldingen) beoordeelden de ouders het programma gemiddeld met een 8. Afleveringen over slaapgebrek, intimiteit en ontspanning waren het meest bekeken. OudersInc. is als pilot ingezet met een looptijd van 3 jaar. Tussentijds vinden regelmatig evaluaties plaats.

Weerbaarheidstrainingen

Om bij te dragen aan een sterke basis bij jeugdigen zetten we in op weerbaarheid en veerkracht. Sinds een aantal jaren worden - vanuit een samenwerking tussen de basisscholen en de GGD (onder de vlag van het CJG) - weerbaarheidstrainingen aan leerlingen in de bovenbouw aangeboden. Een goed voorbeeld van samenwerking tussen zorg en onderwijs op het gebied van preventie. De ervaringen met de weerbaarheidstrainingen zijn positief en de beoordelingen door leerlingen, ouders (die worden betrokken door middel van een oudermodule) en het onderwijs zijn dan ook goed. Het aantal trainingen dat kan worden ingezet is per 2020 vergroot van 6 naar 9 trainingen. Hierdoor hebben alle basisscholen de mogelijkheid de training aan te bieden en wordt het bereik van leerlingen vergroot. Zo werken we toe naar een situatie waarbij alle Oegstgeester kinderen een weerbaarheidstraining hebben gevolgd. In 2020 hebben 7 trainingen plaatsgevonden (n.a.v. corona niet de beoogde 9) waaraan 196 leerlingen hebben deelgenomen. De gebruikelijke face-to-face ouderbijeenkomst is in het afgelopen jaar omgezet naar een ouderfilm, die alle ouders digitaal hebben kunnen volgen.

De POH-jeugd is een waardevolle toevoeging in de huisartsenpraktijk. Er zijn korte lijnen van de huisarts naar de POH-jeugd, waardoor jeugdigen snel terecht kunnen. Door de inzet van de POH-jeugd in de huisartsenpraktijk kunnen jeugdigen snel hulp krijgen binnen de eerste lijn en hoeft er minder vaak doorverwezen te worden. Kinderen hebben, zeker in deze coronatijd, soms behoefte aan een gesprek over hoe het met hen gaat. De POH-jeugd biedt hier uitkomst. Een gesprek is laagdrempelig en vaak biedt 1 of 2 gesprekken al een oplossing.

Francine Meus (huisarts, huisartsenpraktijk Apollolaan), Maaïke Wesselink (huisarts, huisartsenpraktijk Haaswijk) en Veronique Wertenbroek-van Gelre (wijkmanager Wijksamenwerkingsverband Oegstgeest)

Jongerencoaching

Naast het versterken van de basis en de inzet op vroegsignalering is het bieden van de juiste vroege ondersteuning bij vragen een belangrijk aandachtspunt binnen het Preventieakkoord. Jongerencoaching is één van de ondersteuningsmogelijkheden waarmee hier sinds 2020 extra op wordt ingezet. Jongerenwerk biedt jongeren tussen de 10 – 23 jaar begeleiding en coaching bij vragen op verschillende leefgebieden. Het kan gaan om een enkele vraag, maar ook om begeleiding binnen een breder hulpverleningstraject. De jongerenwerker staat vaak dichtbij jongeren en ondersteuning door een jongerenwerker wordt als laagdrempelig ervaren. Jongeren zijn hierdoor sneller geneigd om hulp te vragen. De jongerenwerkers werken nauw samen met anderen, zoals Brijder en het Jeugd- en Gezinsteam, wat op- en afschalen bevordert. In 2020 zijn 5 jongeren met een ‘enkelvoudige’ vraag begeleid, 4 jongeren hebben een coaching traject gevolgd naar aanleiding van vragen op meerdere gebieden.

POH-jeugd

Ook nieuw in Oegstgeest is de POH-jeugd die sinds maart 2020 vanuit het Jeugd- en Gezinsteam bij de huisartsen werkt. De coronapandemie, de daaruit voortvloeiende maatregelen en de afname in huisartsbezoek door inwoners hebben veel impact gehad op de start van de POH-jeugd en het aantal aanmeldingen. Na een eerste start bij 2 huisartspraktijken is de POH-jeugd vanaf september 2020 werkzaam in alle praktijken in Oegstgeest.

De zichtbaarheid en beschikbaarheid in de praktijken heeft positief bijgedragen aan de opbouw van de samenwerking met de huisartsen en het aantal aanmeldingen bij de POH-er Jeugd. Eind december 2020 waren er 54 aanmeldingen vanuit de huisartsen bij de POH-jeugd. De aard van de vragen varieert, waarbij opvallend is dat vragen rond angst, stemming en emoties vaker voorkomen. Onder leiding van de coöperatie Jeugd- en Gezinsteam is samenwerking met andere POH-ers Jeugd uit de Leidse regio en de Duin en Bollenstreek opgestart.

Het doel is om werkwijzen en ervaringen te delen. Ook vindt vanuit de coöperatie deskundigheidsbevordering in de vorm van intervisie plaats. In 2021 wordt gewerkt aan het verder verstevigen van de samenwerking tussen huisartsen, POH-jeugd en de lokale Toegang.

De pilot POH-er Jeugd wordt regionaal gemonitord op de beoogde beleidseffecten. In deze monitor worden alle pilots van alle gemeenten in Holland Rijnland meegenomen. In het tweede kwartaal van 2021 wordt de evaluatie over de periode tot en met maart 2021 opgeleverd.

Prestatiedruk

Mentale gezondheid is één van de inhoudelijke thema's waar vanuit het Preventieakkoord nadrukkelijk op wordt ingezet. Al bij de startbijeenkomst voor het Preventieakkoord werd 'prestatiedruk' genoemd als aandachtspunt in Oegstgeest. In overleggen met professionals en vrijwilligers komt dit punt geregeld terug. Gezien wordt dat zowel bij ouders als bij kinderen de lat op verschillende vlakken hoog ligt en dat dit gevolgen heeft voor de mentale gezondheid. De cijfers uit de laatste gezondheidsmonitor jeugd dragen bij aan het beeld dat de jeugd druk ervaart: jongeren in Oegstgeest geven gemiddeld vaker aan stress te ervaren en scoren daarnaast hoger op 'slecht slapen' en 'moeheid'. Ook landelijk is er in toenemende mate aandacht voor dit thema.

In 2019 zijn vanuit een samenwerking tussen basisscholen, de GGD en het Centrum voor Jeugd en Gezin twee ouderavonden ontwikkeld onder de titel 'De Overstap'. De insteek van de ouderavonden is enerzijds om inzicht te geven in de ontwikkeling van kinderen op schoolse vaardigheden en op sociaal emotioneel gebied (rond de leeftijd van groep 2/3 en rond de leeftijd van groep 8/brugklas). Een tweede belangrijk aspect van de ouderavonden is het inzicht bieden in de mogelijkheden om kinderen positief te stimuleren in hun ontwikkeling in deze fases. In Oegstgeest hebben pilotbijeenkomsten plaatsgevonden op de Lichtwijzer en de Gevers Deutz Terweeschool. In overleg met de basisscholen wordt bekeken of het aanbod breder uitgezet kan worden.

Aanvullend aan dit universele aanbod, gericht op ouders van alle kinderen in het basisonderwijs, is eind 2020 vanuit het Preventieakkoord Innovatiebudget toegekend aan de preventietak van GGZ Rivierduinen voor de ontwikkeling van een programma rond 'de druk op presteren'.

Deze ontwikkeling is ingezet in nauwe samenwerking met o.a. het Jeugd- en Gezinsteam en de GGD. Het Jeugd- en Gezinsteam ziet in Oegstgeest regelmatig kinderen met faalangstklachten, gebrek aan zelfvertrouwen of kinderen die vastlopen op school. De druk die kinderen ervaren en de hoeveelheid aan dingen die 'moeten' lijken een rol te spelen bij de ontwikkeling van deze klachten. Het huidige groepsaanbod is vaak ontoereikend: er is meer nodig om de nieuwe vaardigheden te doen beklijven. De insteek van het nieuwe programma is dan ook om nog steviger in te zetten op gedachte- en gedragsverandering.

Daarnaast worden ook ouders nauw betrokken door middel van een oudermodule. Immers: ook ouders hebben vaak veel ballen in de lucht te houden en ervaren dezelfde druk. Tegelijkertijd hebben zij een belangrijke beschermende rol. In de oudermodule komen thema's als het belang van samen tijd doorbrengen, voorbeeldgedrag en omgaan met tegenslag aan bod. In 2021 wordt het draaiboek opgeleverd en vindt, vanuit GGZ Rivierduinen en het Jeugd- en Gezinsteam, een eerste training plaats.

Gevolgen corona voor nieuwe interventies

Een aantal interventies die in 2020 in gang zouden worden gezet zijn als gevolg van corona niet volgens plan uitgevoerd.

Het Maatschappelijk Werk (Kwadraad) zou in 2020 starten met de nieuwe cursus Houd me vast. Deze cursus is gestoeld op de bekende EFT-methode van Dr. Sue Johnson en is bedoeld voor stellen die vastlopen in hun relatie. Het doel van de cursus is om patronen die over de jaren heen zijn ingesleten te doorbreken en open communicatie tussen partners weer mogelijk te maken. Het uiteindelijke doel is echtscheiding, of in ieder geval conflictueuze echtscheidingen te verminderen en voorkomen. De ervaringen vanuit gemeenten waar de cursus heeft plaatsgevonden zijn positief: het programma draagt bij aan het voorkomen van (conflictueuze) echtscheidingen. Als gevolg van de coronamaatregelen heeft de cursus in 2020 niet live in groepsverband plaatsgevonden. Wel is de methodiek aangeboden binnen de reguliere werkzaamheden van het maatschappelijk werk. De cursus staat (digitaal) gepland voor de eerste helft van 2021.

Een andere interventie waarmee in 2020 in pilotvorm zou worden gestart is het '18-maanden huisbezoek'. Dit extra huisbezoek door de Jeugdgezondheidszorg (GGD) wordt ingezet om vroegsignalering te versterken. De Jeugdgezondheidszorg heeft een belangrijke rol in het volgen van de ontwikkeling van jeugdigen van 0-18 jaar.

Tijdens de eerste levensjaren zijn er regelmatig contactmomenten: een huisbezoek na de geboorte en consulten bij het consultatiebureau. Vanuit het Preventieakkoord wordt een pilot uitgevoerd met het 18-maanden huisbezoek. Rond deze leeftijd gebeurt er veel in de ontwikkeling van een kind. Ook de rol van ouders verandert; naast verzorging moeten zij ook steeds meer 'opvoeden'.

Een contactmoment op deze leeftijd - in de thuissituatie - draagt bij aan vroegsignalering en het kunnen bieden van vroege ondersteuning. Aan de hand van de GIZ (Gezamenlijke Inschatting Zorgbehoeften) brengen ouders en de jeugdverpleegkundige de situatie van het gezin en kind in beeld, o.a. op het gebied van lichamelijke en sociaal-emotionele ontwikkeling, het sociaal netwerk, de opvoeding en de financiën. Eventuele vragen kunnen snel worden beantwoord en bij een eventuele zorgbehoefte kan snel en laagdrempelig de juiste ondersteuning worden ingezet. De beperkte mogelijkheden van de Jeugdgezondheidszorg als gevolg van de coronapandemie maakte de uitvoering van de pilot in 2020 onmogelijk. De pilot vindt, zodra de omstandigheden het toelaten, plaats.

2.2.2. KUNDIGE PROFESSIONALS EN STERKE SAMENWERKING

Naast het nieuwe aanbod voor ouders en jeugd is er in het afgelopen jaar veel gedaan om samenwerking en deskundigheid te verstevigen, zowel op processen (randvoorwaarden) als op inhoud.

Aanbod

Oegstgeest is relatief klein en de lijnen tussen professionals zijn in veel gevallen kort. Tegelijkertijd geven betrokkenen aan dat ze niet altijd goed op de hoogte zijn van het bestaande aanbod en van de werkzaamheden en mogelijkheden van partijen in Oegstgeest. Onder andere door hierin de nieuwsbrieven van het Preventieakkoord aandacht aan te besteden en door stevast ruimte te bieden voor uitwisseling - onder andere in overleggen en werkgroepen - is bijgedragen aan het vergroten van de kennis op dit punt. Een mooie ontwikkeling is de sociale kaart die de sociaal makelaar vanuit het Sociaal Team Oegstgeest en het Centrum voor Jeugd en Gezin heeft ontwikkeld.

Op deze kaart is al het vrij toegankelijke aanbod verzameld, waarmee het een belangrijk overzicht biedt voor zowel professionals als inwoners.

Daarnaast zijn in 2020 nieuwe afspraken gemaakt of in gang gezet om bestaand aanbod beter te laten aansluiten op de lokale situatie en op ander aanbod in Oegstgeest. Zo zijn met HALT nieuwe afspraken gemaakt over de inzet van preventieve voorlichtingsactiviteiten, waardoor het beter aansluit op het aanbod van de GGD op de basisscholen en op de inhoudelijke behoefte om 'online veiligheid' centraal te stellen binnen de activiteiten. Met GGZ Rivierduinen preventie worden, vanuit de Leidse regio, nieuwe afspraken gemaakt waardoor de activiteiten beter aansluiten op de (lokale) behoefte.

Scholingsprogramma

In 2020 heeft een aantal eerste bijeenkomsten plaatsgevonden vanuit het Scholingsprogramma bij het Preventieakkoord Jeugd. Betrokkenen vanuit verschillende disciplines worden vanuit dit Scholingsprogramma rond (inhoudelijke) thema's bij elkaar gebracht. De bijeenkomsten dragen bij aan gedeelde visie en kennis. Begin 2020 heeft een training voor professionals over 'Houd me vast' plaatsgevonden. Eind 2020 is vanuit het Preventieakkoord en het project Samen tegen eenzaamheid een webinar over jongeren en eenzaamheid georganiseerd. De Stichting JoinUs verzorgde een interactief webinar voor professionals, vrijwilligers en ouders over signalering van eenzaamheid bij jongeren en de mogelijkheden voor ondersteuning. Tot slot heeft een werkbijeenkomst over de Gezondheidsmonitor Jeugd plaatsgevonden voor professionals van o.a. HALT, Brijder, de Jeugdgezondheidszorg, Gezondheidsbevordering, het Jongerenwerk, het Jeugd- en Gezinsteam en de politie. De opbrengsten van deze bijeenkomst zijn ondergebracht in diverse acties binnen het Actieprogramma 2021.

‘De webinar ‘Jongeren en eenzaamheid’ heeft een grote groep, een goed beeld gegeven van waar jongeren tegenaan kunnen lopen in hun pubertijd. Zeker nu, tijdens de coronacrisis. De oplossingsgerichte visie en aanpak van JoinUs heeft mij erg aangesproken en vanuit het Jongerenwerk kunnen we daar goed op aansluiten. Investeren in deze doelgroep is nu meer dan ooit noodzakelijk.’

Martin van Keulen (Stichting Jeugd- en Jongerenwerk)

‘It takes a village to raise a child’

In Oegstgeest onderschrijven we het belang van samenwerking om de ontwikkeling van kinderen in opvoeding en onderwijs zo goed mogelijk te monitoren en begeleiden. We focussen o.a. op het begaafde kind, en werken toe naar een integrale, planmatige aanpak. Kennis is macht. Met deze kennis willen we begaafde kinderen beter begrijpen om ons handelen af te stemmen op wat deze kinderen, en hun ouders, nodig hebben. Het is nodig dat we elkaar vanuit alle geledingen weten te vinden om samen het goede te doen in kennis vergaren, expertise delen en beleid op te zetten en uit te voeren. Samenwerkingsverband PPO regio Leiden ondersteunt dit initiatief van harte door een deel van de scholing te faciliteren en actief betrokken mee te denken en handelen’.

Margreet Tomassen (onderwijsspecialist Passend Primair Onderwijs regio Leiden)

Werkgroep ‘Ontwikkelingsvoorsprongen’

Ook multidisciplinair is de werkgroep ‘Aanpak bij ontwikkelingsvoorsprongen’ die in 2020 in Oegstgeest heeft plaatsgevonden. De begeleiding en ondersteuning van jeugdigen met een ontwikkelingsvoorsprong (en hun ouders) is één van de inhoudelijke thema’s die bij de startbijeenkomst van het Preventieakkoord in 2018 werd genoemd. Door de betrokkenen, o.a. professionals vanuit het onderwijs, kinderopvang en het Centrum voor Jeugd en Gezin, is geïnventariseerd wat nodig is in

Oegstgeest om de juiste ondersteuning te kunnen bieden; op het gebied van deskundigheid, vroegsignalering, samenwerking en het ondersteuningsaanbod. Vanuit de Oegstgeester werkgroep is er samengewerkt met het regionale project ‘Begaafde leerlingen’ (ingezet met subsidie van OC&W). Zo hebben in 2020 diverse Oegstgeester professionals deelgenomen aan trainingen die vanuit het project Begaafde leerlingen zijn aangeboden. Daarnaast is een regionale sociale kaart opgeleverd en wordt gewerkt aan de ontwikkeling en

uitvoering van ondersteuningsaanbod voor jeugd en ouders. In 2021 krijgt de werkgroep een vervolg in een kleinere ‘kring’. Acties kunnen vanuit deze kring worden ingezet. De aanpak en borging binnen het onderwijs vormen een belangrijk aandachtspunt. In 2021 wordt dit door de diverse betrokkenen verder uitgewerkt. Tot slot wordt er, zodra de omstandigheden het toelaten, vanuit het Scholingsprogramma een bijeenkomst georganiseerd voor een brede groep professionals rondom jeugd.

Overdracht voorschoolse voorzieningen - basisonderwijs

Eén van de aandachtspunten uit de werkgroep 'Aanpak bij ontwikkelingsvoorsprongen' en dat ook in ander verband regelmatig wordt genoemd is het ontbreken van eenduidige afspraken over de informatie overdracht van kinderopvang en voorscholen naar de basisschool. Hoewel er op sommige plekken in Oegstgeest afspraken zijn gemaakt over de overdracht is dat niet overal het geval. Ook uit gezamenlijk onderzoek van de gemeente Leiden en het samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs (regio Leiden) dat begin 2020 is uitgevoerd, is gebleken dat er een wens is om de informatieoverdracht tussen voorschoolse voorzieningen en basisscholen te versterken, zodat de kennis vanuit de voorschoolse voorziening nog beter kan worden benut. Vanaf maart 2021 vindt in de Leidse regio een pilot plaats met als doel de informatie overdracht beter te stroomlijnen voor alle leerlingen in de PPO regio Leiden. De Oegstgeester scholen en kinderopvangorganisaties zijn uitgenodigd aan deze pilot deel te nemen.

Hart & Ziel

De Hofdijckschool neemt deel aan een pilot met het leerlingvolgsysteem Hart&Ziel, die vanuit de GGD Hollands Midden is ingezet. De GGD Amsterdam heeft Hart & Ziel ontwikkeld voor het basisonderwijs als instrument om het welbevinden en de sociale veiligheid op scholen te kunnen monitoren. Door middel van het systeem wordt een sterke verbinding gelegd tussen onderwijs en zorg met als uiteindelijk doel problematiek zo vroeg mogelijk te herkennen en passende inzet te kunnen plegen. Leerkrachten – en leerlingen in de bovenbouw - vullen halfjaarlijks twee vragenlijsten in (de SDQ en VSV). De resultaten kunnen op school-, klas- en leerlingniveau worden geanalyseerd. Per school vinden naar aanleiding van de resultaten adviesgesprekken plaats, waaraan de intern begeleider, schooldirecteur, gezondheidsbevorderaar (GGD/CJG) en de jeugdarts/verpleegkundige (GGD/CJG) deelnemen. De eerste resultaten van de pilot in de regio zijn positief: de koppeling tussen onderwijs en zorg wordt sterker.

Bovendien zijn op een aantal pilotscholen naar aanleiding van de resultaten nieuwe interventies ingezet, met positieve effecten op onder andere het veilige schoolklimaat. Scholen geven aan het prettig te vinden dat er daadwerkelijk gehandeld kan worden naar aanleiding van de resultaten. Iets dat bij andere volgsystemen niet altijd zo wordt ervaren. Aan het einde van schooljaar 2020/2021 worden de resultaten van de pilot geëvalueerd. Aan de hand van de resultaten bepalen de pilotscholen of zij blijvend gebruik maken van Hart & Ziel en worden eventueel nieuwe scholen benaderd.

2.2.3. PREVENTIEVE INZET NAAR AANLEIDING VAN CORONA

Begin 2020 hadden we niet voorzien een punt 'corona' op te moeten nemen in dit Jaaroverzicht. Een jaar later blijkt de impact van het coronavirus een zeer actueel thema waar ook lokaal op is ingespeeld. Waar op sommige punten de uitvoering van acties niet of anders is doorgegaan, is op andere punten juist meer inzet gepleegd.

Corona en de bijbehorende maatregelen brachten vragen en nieuwe uitdagingen mee voor jeugdigen en gezinnen. In 2020 is er veel aan gedaan om de laagdrempelige ondersteuningsmogelijkheden onder de aandacht te brengen, onder andere door berichten in de Oegstgeester Courant en door samenwerking met het onderwijs. Vanuit het Centrum voor Jeugd en Gezin zijn diverse webinars over corona gerelateerde vragen aangeboden aan ouders en voor jongeren is, in samenwerking met de regio, de campagne 'slimmer chillen' gestart. Ten aanzien van 'kwetsbare' gezinnen en kinderen is vanuit samenwerking tussen de voorschoolse voorzieningen, het onderwijs, de Jeugdgezondheidszorg, het Jeugd- en Gezinsteam en andere betrokkenen de ondersteuning afgestemd en door de kinderopvang en het onderwijs noodopvang geboden.

FINANCIIEEL OVERZICHT 2020

Voor de jaren 2019-2022 is jaarlijks €50.000 beschikbaar voor de uitvoering van het Actieprogramma bij het Preventieakkoord Jeugd. Ieder jaar wordt €10.000 hiervan beschikbaar gesteld voor innovatie. Naast deze middelen is er inzet vanuit reguliere middelen van de gemeente en inzet in tijd en financiën door betrokken partijen.

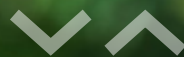
FINANCIIEEL OVERZICHT PREVENTIEAKKOORD JEUGD 2020		
Wat?	Uitgaven	Toelichting
OudersInc.	€ 10.355	O.a. inkoop deelnamecredits, scholing professionals, ontwikkeling Pr-materialen.
Cursus Houd me vast	€ 1.150	O.a. masterclass.
Weerbaarheidstrainingen	€ 5.600	Bekostiging extra weerbaarheidstrainingen.
Innovatie 'Druk op presteren'	€ 7.430	Ontwikkeling en uitvoering training.
Project- en netwerkkosten	€ 3.550	O.a. locatiekosten, drukwerk, bijeenkomsten
Uitvoering activiteiten in 2021 - Pilot 18-maandenhuisbezoek - Training 'Een rugzak vol'	€ 13.000	Voor de uitvoering van de pilot 18-maandenhuisbezoek en de training 'Een rugzak vol' – die vanwege corona geen doorgang hebben kunnen vinden in 2020 - is budget overgeheveld naar 2021.
Totaal	€ 41.085	

A close-up photograph of a child's hands holding a pair of green and black binoculars. The child is wearing a teal jacket. The background is a blurred green forest. The title 'VOORUITBLIK' is overlaid in large white letters at the top left, with a white horizontal line underneath it.

VOORUITBLIK

Bij de aftrap van het Preventieakkoord Jeugd eind 2019 is een eerste versie van het Actieprogramma opgeleverd. Zoals hierin aangegeven is het Actieprogramma geen vastomlijnd gegeven en verandert de inhoud met de tijd. Na het eerste uitvoeringsjaar van het Preventieakkoord is het Actieprogramma 2019-2022 dan ook niet meer actueel: acties zijn ingezet of afgerond en nieuwe aandachtspunten vragen om nieuwe acties. Voor 2021 is daarom een nieuw, geüpdatete Actieprogramma opgesteld. Het Actieprogramma 2019-2022 dient daarbij als onderlegger. De komende jaren zal jaarlijks een geactualiseerd Actieprogramma worden opgeleverd.

PREVENTIEAKKOORD
JEUGD
OEGSTGEEST